

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Hyvinvointisuunnitelma osana eläinten hyvinvointikorvausta 2022

Suojaa SiKana- webinaari 12.1.2022, Teams
Varsinais-Suomen ELY- keskus
Maatalousyksikkö
Sanna Lempiäinen

Materiaali perustuu esityshetken tietoihin

12.1.2022

Eläinten hyvinvointikorvaus (EHK) 2022

- Sitoumista ja maksua haettava **2.2.2022** mennessä Vipu- palvelussa tai lomakkeella 472 (www.ruokavirasto.fi)
  - Hakemuksessa tulee ilmoittaa arvioidut eläinmäärät vuodelle **2022**
    - vuoden 2022 toteutuneet eläinmäärät ilmoitettava 2.2.2023 mennessä
  - Hyvinvointisuunnitelma liitteineen tulee liittää hakemuksen mukaan, jos hakee kyseistä toimenpidettä
  - Toimenpiteisiin 2.4a ja 2.4b tulee ilmoittaa käytössä olevien karsinoiden lukumäärät, jos ei toteuta toimenpidettä kaikilla emakoilla
- Yksivuotinen sitoumus ajalle 1.1.-31.12.2022
- Muutoksia toimenpiteisiin:
  - Sikojen ruokinta ja hoito poistuu ja hyvinvointisuunnitelma tulee tilalle
  - Parannetut porsimisolosuhteet, toteutukseen tulee lisää vaihtoehtoja
- Ajankohtaista tukivuodelle 2021:
  - Toteutuneet eläinmäärät vuodelta **2021** ilmoitettava **2.2.2022** mennessä (Vipu / 461)
  - Eläinmääräilmoitukset **sikarekisteriin** ajalta 1.9.-31.12.2021 tehtävä **31.1.2022** mennessä

2.1 Sikojen hyvinvointisuunnitelma

10 €/ey

- Hyvinvointisuunnitelma on oltava sitoumuskauden (1.1.2022) alusta lähtien ja se liitetään hakemuksen mukaan
- Ehtoa on noudatettava kaikilla tilan hallinnassa olevilla sioilla pl. vieroittamattomat porsaat
- Hyvinvointikorvausta maksetaan kaikista sikojen eläinryhmistä. Porsaat 3 kk ja alle -eläinryhmän eläinmäärästä huomioidaan 2/3.
- Hyvinvointisuunnitelma on vuosittainen toiminnan hallinta- ja kehittämissuunnitelma, joka sisältää tilakohtaisia toimia sikojen hyvinvoinnista, terveydenhoidosta ja bioturvallisuudesta.
- Hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattava maatilán olosuhteet ja tuotantotapa huomioon ottaen:
  - pitopaikan/pitopaikkojen olosuhteet
  - varautuminen häiriötilanteisiin
  - tuotannon toteuttaminen
  - eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma ja rehuanalyysi sekä muu ruokinnan toteuttaminen
  - tautisuojaus
  - hyvinvoinnin parantaminen
  - mahdolliset havainnot ja kehittämistarpeet
- Tilalla on oltava kirjallinen laskelmiin perustuva eläinryhmäkohtainen voimassa oleva ja pääasiallisen rehukomponentin tai seoksen **rehuanalyysiin** perustuva **ruokintasuunnitelma**, jossa on huomioitu eläimen kasvu, tuotostaso ja tuotantokauden vaihe
- Toimenpiteen korvausperusteena on suunnitelman tekemiseen käytetty aika ja ruokinnan suunnitteluun liittyvät kustannukset

Hyvinvointisuunnitelma

Mallipohja löytyy: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/ehk/hyvinvointisuunnitelma_2022_siat.pdf

Tila-automaatio/järjestelmät ja varautuminen	Tilakohtaiset toimenpiteet
Ilmanvaihdon toteutus	- millainen ilmanvaihto sikalassa on - alipaineilmanvaihto
- Varautuminen ilmanvaihdon toimintahäiriöihin (esim. sähkökatko tai laiterikko)	- automaattinen hälytysjärjestelmä - aggregaatti - tilalla varaosia varastossa - laitteet huolletaan säännöllisesti - ongelmatilanteiden puhelinnumerot
Juomaveden saannin toteutus	- omat kaivot - kaupungin/kunnan vesi
- Varautuminen vesikatkoksiin (esim. sähkökatko, laiterikko tai vesiongelmia)	- varavesisäiliöt - omakaivo/ vara pumppu - VPK avustaa tarvittaessa - aggregaatti - laitteet huolletaan säännöllisesti - ongelmatilanteiden puhelinnumerot
Eläinsuojan lämmön säätely	- ilmanvaihto - lisälämpö - lattialämmitys - seinäputket - lämpölamput
- Eläimen suojaaminen kylmältä, kuumalta ja vedolta (esim. sähkökatko, laiterikko)	- sumutusjärjestelmä - oikein kohdennettu korvausilman tulo - aggregaatti - laitteet huolletaan säännöllisesti - ongelmatilanteiden puhelinnumerot

Ruokintalaitteisto	- millainen ruokintamuoto - liemiruokinta - kuivaruokinta - käsinruokinta
- Varautuminen ruokintalaitteiston toimintahäiriöihin (esim. sähkökatko, laiterikko tai vesiongelmia)	- tilalla varaosia varastossa - aggregaatti - laitteet huolletaan säännöllisesti - käsinruokinta mahdollisuus - ongelmatilanteiden puhelinnumerot
Ruokinnan toteuttaminen	Tilakohtaiset toimenpiteet
Rehuanalyysi ja kirjallinen eläinryhmäkohtainen ruokintasuunnitelma (liitä EHK-tukihakemukseen)	- rehutoimittajan / teurastamon laatima - täysrehu - tilaseos - tiiviste + vilja - ruokinnassa käytettävien pääraaka-aineiden analysointi - kaupallisista rehuista tuoteseloste - riittävä vedensaanti tarkistetaan päivärutiinien yhteydessä
- riittävä vedensaanti (virtaus, nippojen määrä, kunto ja sijoittelu, tarvittaessa vesinäyte)	
- ravinnon saannin toteutus (oikeanlaista ja riittävää)	- ravinnonsaanti huomioitu kaikkien eläinryhmien tarpeen mukaan

Hyvinvointisuunnitelma

Mallipohja löytyy: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/ehk/hyvinvointisuunnitelma_2022_siat.pdf

Suunnitelma tartuntojen estämisestä (miten asia on hoidettu, mitä toimia tehdään)	Tilakohtaiset toimenpiteet - mitä on tehty, miten asia on järjestetty - mahdolliset kehittämisideat
Käytännöt eläimen saapuessa ja lähtiessä tilalta (esim. kulkureittien suunnittelu, osastointi)	- erilliset eläinten lastaus / purkutilat - eläimiä ei siirretä tarpeettomasti osastojen välillä - hoitotoimenpiteet puhtaasta likaiseen
Haittaeläinkontrolli (esim. jyräjät, linnut ja kärpäset)	- tilan tekemät ennaltaehkäisevät toimet - pihojen siisteys - jätteiden käsittely - rehujen oikeanlainen säilytys - käytetäänkö ulkoistettua haittaeläintorjuntaa - itse toteutettuna muista biosidikirjanpito !
Henkilökunnan opastus ja tautisuojaus	- tautisulku - käsipesu - vaihtovaatteet - kirjalliset toimintaohjeet sikalassa
Vierailijoiden tautisuojaus	- muut eläincontactit (toiset tilat, ulkomaan matkat) - tautisulku - käsipesu - vaihtovaatteet - vierailijoiden kirjanpito
Raatojen säilytys ja hävittäminen	- raatokontti - raatojen käsittely - käsienpesu

Hyvinvointisuunnitelma

Mallipohja löytyy: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/tuet-ja-rahoitus/ehk/hyvinvointisuunnitelma_2022_siat.pdf

Hyvinvoinnin parantaminen (mitä toimia tehdään)	Tilakohtaiset toimenpiteet - mitä on tehty, miten asia on järjestetty - mahdolliset kehittämisideat	Porsimisolosuhteet (huom. porsimiseen valittavissa erillisiä toimenpiteitä) - Millä tavoin ensikoiden, emakoiden ja porsaiden hyvinvointi turvataan	- millaiset porsimisolosuhteet tilalla on - vapaaporsitus - porsitushäkin käyttö - mikäli tila valitsee porsitukseen vaikuttavan toimenpiteen, voi sen toteutuksen kuvailla tähän - toimivat / turvalliset karsinat
Eläinten puhtaus sekä pitopaikan puhtaus ja turvallisuus	- turvallisuus -> huollot ja korjaukset tehdään ajallaan - toimiva eläinliikenne - pesut / kuivaukset / kuivitukset	Tiineytys (prosessin kuvaus) - Häkkien käytön rajoittaminen (huom. erillinen toimenpide valittavissa) - Millä tavoin ensikoiden ja emakoiden hyvinvointi turvataan (esim. virikkeet)	- (erillistä toimenpidettä ei ole vielä vuodelle 2022) - tiineytysprosessin kuvaus olosuhteineen
Käyttäytymishäiriöiden estäminen (esim. hännänpurenta, kuvaa toimet hyvinvoinnin parantamiseksi)	- virikkeet - oikea ruokinta - riittävä vedensaanti - eläintiheys	Sairaiden eläinten hoito (riittävä vesi, kiinteäpohjainen, hyvin kuivitettu, lämmin)	- erilliset sairaskarsinat - kuivitus - lääkintä - seuranta
Virikkeet	- pohjalainsäädännön vaatimukset, mitä virikkeitä tilalla on käytössä - kutteri, olki, turve - mikäli tila valitsee Virikkeet- toimenpiteen, voi tähän kuvailla miten sitä toteutetaan tilalla		

Yleistä toimenpiteistä 2.4a parannetut porsimisolosuhteet ja 2.4b vapaaporsitus

- Toimenpidettä 2.4a ja 2.4b **ei voi valita samanaikaisesti**.
- Viljelijä, joka on antanut sitoumuksen sikojen **luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, ei voi valita** näitä toimenpidettä.
- **Vaihtoehto 1:** Toimenpiteen ehtoja on noudatettava tilan kaikilla emakoilla ja ensikoilla. Hyvinvointikorvaus maksetaan eläinryhmästä emakot vähintään 8 kk.
- **Vaihtoehto 2:** Toimenpiteen ehtoja on noudatettava vain osalla tilan emakoista ja ensikoista. Viljelijän on ilmoitettava sitoumusta antaessaan arvio sellaisten porsituskarsinoiden määrästä, joissa emakot ja ensikot voivat porsia vapaasti ja jotka ovat jatkuvassa käytössä 1 päivästä tammikuuta 31 päivään joulukuuta. Edellä mainittuja porsituskarsinoita on oltava käytössä vähintään yksi edellä mainittuna ajanjaksona. Yksi vapaaporsituskarsina vastaa tukilaskennassa kahta eläinyksikköä.

2.4a. Parannetut porsimisolosuhteet

436 €/ey

- Emakon tai ensikon ei tarvitse porsia vapaana
  - Porsitushäkkien käyttö sallittua 2 vrk ennen ja 3 vrk porsimisen jälkeen ja tilapäisesti hyväksyttävällä syyllä enintään 7 vrk porsimisen jälkeen
  - Porsitushäkki on purettava tai avattava välittömästi käytön jälkeen
  - Avattu porsitushäkki ei saa rajoittaa emakon liikkumista karsinassa
  - Porsitushäkin käyttöajasta ja -syyistä on pidettävä kirjaa
- Porsituskarsinan pinta-alavaatimukset
  - Vähintään 6 m² (voi sis. lantakäytävän), josta pikkuporsaille vähintään 1 m² emakolta suojattua tilaa, jossa porsaille hyvin kuivitettu makuualue ja tarvittaessa lämmitys
- Pesäntekomateriaalia jatkuvasti tarjolla porsimiseen asti
  - Esim. olki, heinä, paperi tms.

2.4b Vapaaporsitus

500 €/ey

- Ensikko ja emakko **on pidettävä vapaana** ennen porsimista, koko porsimisajan ja sen jälkeen koko imetysajan.
  - liikkumista saa rajoittaa vain poikkeustapauksissa ja tilapäisesti, jos se on tarpeen eläinlääkinnällisten tai muiden hoitotoimenpiteiden, porsaiden turvallisuuden tai työturvallisuuden vuoksi. Edellä mainitut syyt rajoittamiselle ja rajoitustoimenpiteet on kirjattava.
- Pesäntekomateriaalia jatkuvasti tarjolla porsimiseen asti
  - Esim. olki, heinä, paperi tms.
- Porsituskarsinan vaatimukset
  - Pinta-ala vähintään 7 m² , josta pikkuporsaille vähintään 1 m² emakolta suojattua tilaa
  - Kääntöhalkaisijan oltava väh. 170 cm
  - Virikemateriaalia ja kuiviketta on oltava koko ajan
  - Karsinassa on oltava kiinteää pohjaa ja katettu porsaspesä, jonka katto voidaan tarvittaessa avata
  - Pinta-ala- ja kääntöhalkaisijavaatimusta ei sovelleta viljelijöihin, jotka ovat investoineet 6 neliömetrin porsituskarsinoihin ennen 31 päivää joulukuuta 2021.
  - Viljelijän on ilmoitettava tukihaun yhteydessä toiminnassa olevien sekä rakenteilla olevien 6 neliömetrin karsinoiden määrä.

Yleistä eläinvalvonnoista:

- Tukia hakeneista tiloista valvotaan vuosittain n. 5 % tilakäynnein, käyttäen satunnaisotantaa ja painotettua otantaa
  - Lisäksi hallinnollista valvontaa, mm. ristiintarkastukset
- Eläinvalvonnoista saa ilmoittaa enintään 48 h aiemmin
- Valvojilla on käytössä kertakäyttöiset suojavaatteet.
- Eläinsuojassa käytettävät varusteet (tabletti, laser) pestään mahdollisuuksien mukaan ja hygiöidään otsonikaapissa tilakäyntien välillä.